

Tárgy: Gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok
2015. évi ellátásának átfogó értékelése

Sorszám: III/5.

Előkészítette: Tárnok Lászlóné jegyző
dr. Bimbó Mária osztályvezető,
Igazgatási Osztály
Kádasné Öreg Julianna igazgató, BVSZSZK

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

**Véleményező
bizottság:** Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság,
Ügyrendi, Lakásügyi, Egészségügyi és
Szociális Bizottság

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete 2016. május 26-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – *a külön jogszabályban meghatározott tartalommal* – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának (a továbbiakban: gyámhatóság). A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet az önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az elmúlt évben is határidőben tettünk eleget e kötelezettségünknek. A felügyeleti szerv tájékoztatást nyújtott, hogy az értékelés megfelel az ide vonatkozó tartalmi követelményeknek, hiányosságot nem állapított meg, ezért a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti javaslattételt mellőzte.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza, amelynek megfelelően készítettük el az előterjesztés mellékletét képező értékelést.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy tárgyalja meg és fogadja el az előterjesztés mellékletét képező átfogó értékelést.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2015. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést megtárgyalta, melyet elfogad. Felkéri a Polgármestert, gondoskodjon arról, hogy az értékelés határidőben megküldésre kerüljön a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére.

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Határidő: azonnal

Békés, 2016. május 18.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA GYERMEKJÓLÉTI ÉS
GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

2015.

Beszélg velem úgy, mintha felnőtt lennék!
Játsz velem úgy, mintha gyerek lennél!
Bízz bennem! Adj nekem feladatot,
majd meglátod, milyen ügyes vagyok!

(Dávid Rózsa: *Gyerekek nevében /részlet/*)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete szerinti tartalommal.

E jogszabályhely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

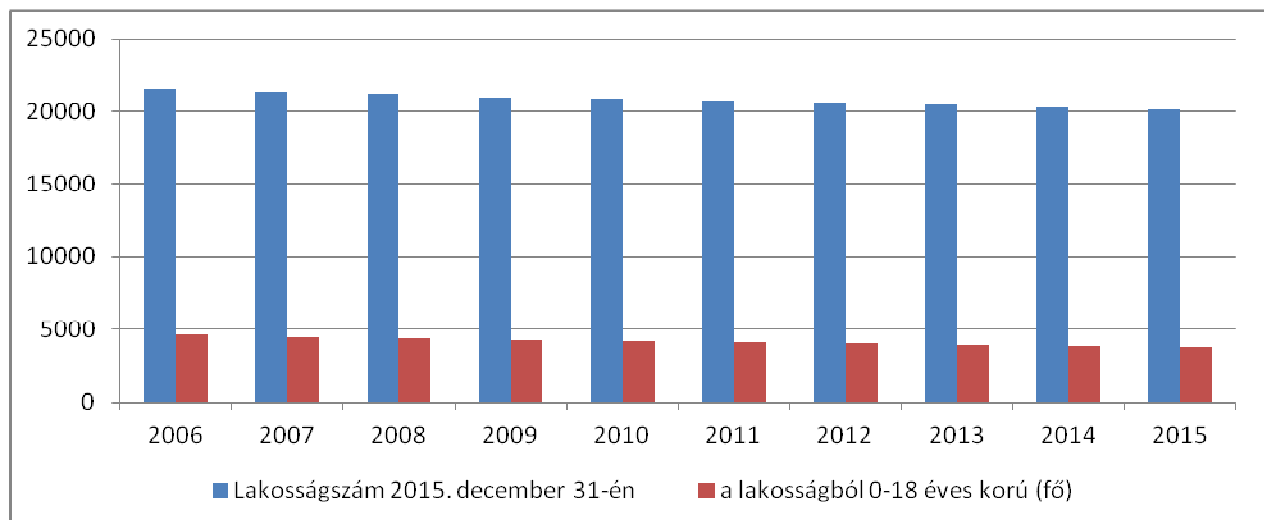
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Békés a 20.160 fő állandó lakosával Békés megye negyedik legnépesebb települése, csak a megyeszékhely Békéscsaba (61.091 fő), Gyula (31.084 fő) valamint Orosháza (29.228 fő) rendelkezik nagyobb számú népességgel.

Békés lakónépessége folyamatosan csökken, 2000. óta nem találunk egyetlen olyan évet sem, melynek során ne fogyott volna a városban élők száma. Ennek több tényezője van, melyek főleg népmozgalmi tényezők. A népesség számának alakulását elsősorban a születések és halálozások aránya határozza meg. A csökkenésben Békésen jelentős szerepe van a természetes fogyásnak, ugyanis az elmúlt tíz évben átlagosan, évente közel 100 fővel több az elhalálozások száma, mint az élveszületéseké. A különbség többi részét az elvándorlások teszik ki. Ugyan van némi bevándorlási folyamat is a környező kistépelülésekről, de inkább az elvándorlások magasabb száma jellemző, főleg a fiatalok körében, melynek fő okai a munkanélküliség, és a megyében kevés számban található felsőoktatási intézmény.

Békés elmúlt 10 évének demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	A lakosságból 0-18 éves korú (fő)
2006.	21.576	4.595
2007.	21.358	4.496
2008.	21.209	4.388
2009.	21.013	4.294
2010.	20.870	4.158
2011.	20.744	4.096
2012.	20.588	3.989
2013.	20.435	3.900
2014.	20.300	3.836
2015.	20.160	3.782

Békés 2015-ös demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira az alábbi táblázat szerint alakultak, ahol összehasonlításképpen feltüntetésre kerültek a 2014-es adatok is.

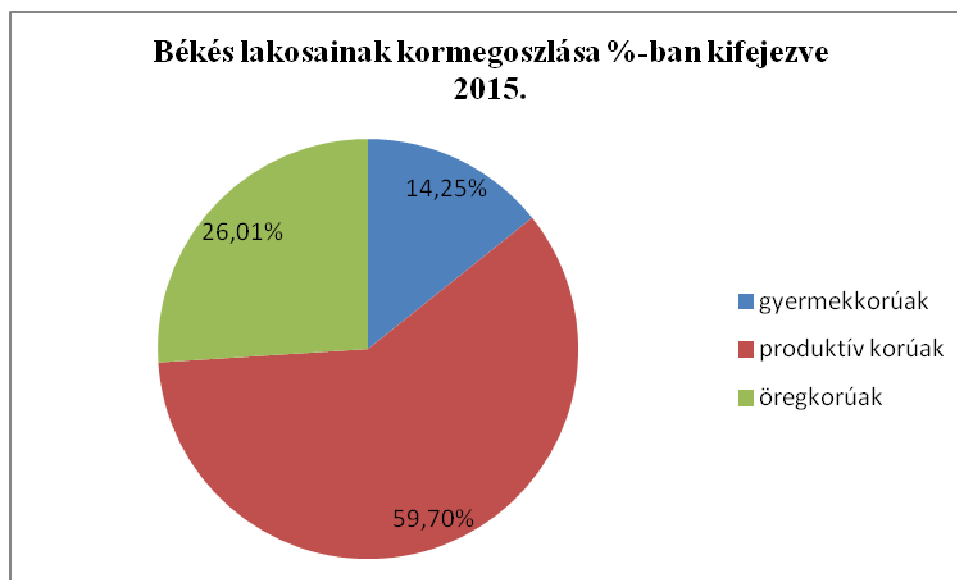
Év	Lakosság-szám december 31-én (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)	A lakosság hány százaléka a 0-18 éves korúak aránya
2014.	20.300	3.836	2.022	1.814	18.89%
2015.	20.160	3.782	1.985	1.797	18.75%
Csökkenés (fő)	140	54	37	17	0,14%

Az előző évi adatokhoz viszonyítva a lakosság szám összesen 140 fővel, a 0-18 évesek száma összesen 54 fővel csökkent.

Az életkor az egyént jellemző, tőle elválaszthatatlan biológiai és társadalmi tulajdonságok összessége, amelyhez korszakonként változó tartalom kapcsolódik. A hazai gyakorlat az életkor vonatkozásában az alábbi csoportosítást alkalmazza:

- gyermekkorúak (0-14 év közöttiek)
- produktívkorúak (15-59 év közöttiek)
- öregkorúak (60 év feletiek)

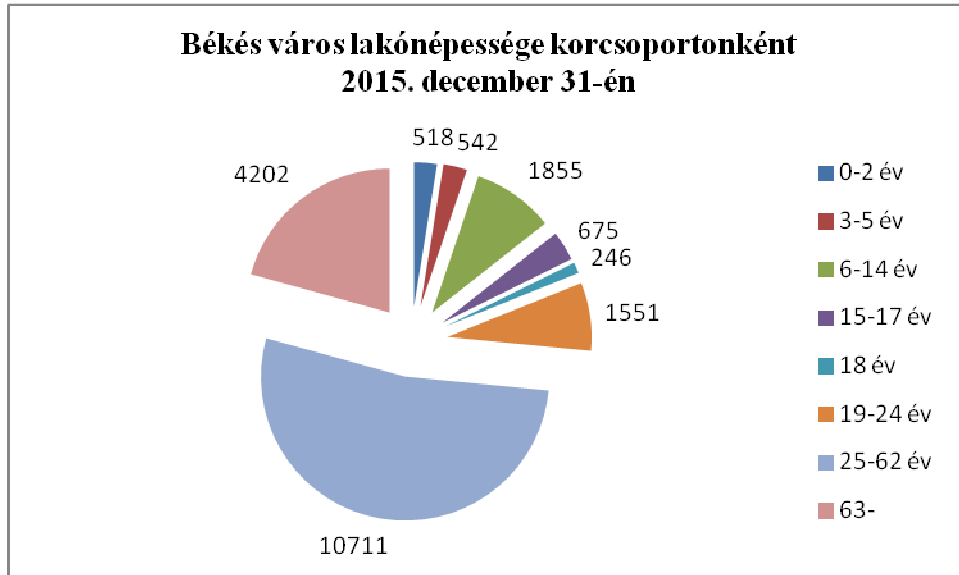
2015. év december 31-én Békésen 2.874 fő gyermekkorú, 12.042 fő produktívkorú és 5.244 fő öregkorú élt. A lakosság korösszetételének %-os mutatói az alábbi kördiagramból olvashatók ki.

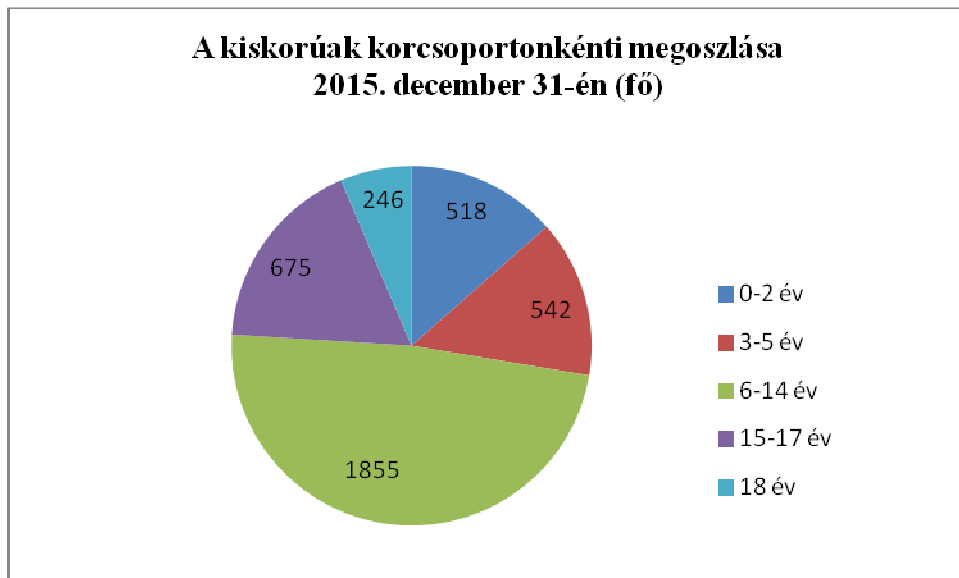
A lakosokból a gyermekkorúak aránya mindössze 14,25%, a produktívkorúaké 59,7%, míg az öregkorúaké 26,01%. A számadatokból megállapítható, hogy városunkban - az országos átlaggal megegyezően, miként a fejlett országokban - a produktívkorúakhoz képest a gyermekkorúak száma egyre csökken, míg az idősök aránya egyre növekszik. A 2014-es

évhez viszonyítva a produktívkorúak aránya 0,7%-kal, a gyermekkorúak aránya 0,2%-kal csökkent, ennek megfelelően az öregkorúak aránya 0,9%-kal emelkedett.

A lakosság korösszetételének korcsoportonkénti megoszlása az alábbi kördiagramból olvasható ki.

A lakónépességben belül a kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása az alábbiak szerint alakult.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása a Gyvt. és az annak felhatalmazása alapján elfogadott, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 11/2012. (III. 30.) rendeletében (a továbbiakban: Helyi Rendelet) foglaltak szerint történt.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140%-át (ez az összeg 2015-ben 39.900,- Ft), ha
 - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek,
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át (37.050,- Ft), feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát (570.000,- Ft), vagy
- b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszerezését (1.995.000,- Ft)

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének a meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72. §-ának (2) bekezdése az irányadó.

A Gyvt. 2013. április hó 1. napjától hatályos rendelkezései értelmében az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá vált gyermek akkor jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, *és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.*

2015. december hó 31-én 1.520 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 1.398 fő kiskorú, 122 fő nagykorú. Összességében 167 fővel kevesebb támogatott volt az előző évhez képest.

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, illetve a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Az Erzsébet-utalvány összege esetenként és gyermekenként 5.800,- Ft volt. 2015. augusztus hónapban 1.523 fő, 2015. november hónapban 1.487 fő részesült Erzsébet-utalványban. Összesen 17.458.000,- Ft került ily módon átadásra, mely összeg 100 %-ban az állam által finanszírozott, önkormányzati saját erőt nem tartalmaz.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt benyújtott kérelem 7 esetben került elutasításra, amely oka 5 esetben az volt, hogy az egy főre számított havi jövedelem meghaladta a jogszabályban foglalt mértéket, 1 esetben az egy főre jutó vagyoni értéke meghaladta a szabályozott mértéket, 1 esetben pedig az, hogy a nagykorú igénylő a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban nem volt legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. E támogatás megállapítására, az arra való jogosultság hiánya miatt 2015-ben nem került sor.

2.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Gyvt. 67/A. §-a, és a gyámhatóságokról, valamint a Gyer. 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetnél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - *külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra* - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmazottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

Nyilvántartásunk alapján 2015. december hó 31-én 218 gyermek minősült hátrányos-, 368 gyermek minősült halmazottan hátrányos helyzetűnek.

2.3. Óvodáztatási támogatás

2015. szeptember hó 1. napjától hatályon kívül került a Gyvt. óvodáztatási támogatást szabályozó 20/C. §-a. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése volt. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2015. szeptember hó 1. napjától hatályos 8. § (2) bekezdése alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A Gyvt. 172. § (1) és (3) bekezdései értelmében 2015. június 4-ét követően a 20/C. § szerinti óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem nem volt benyújtható, a fennálló összes jogosultságot 2015. október 31-ével meg kellett szüntetni.

2015-ben 14 esetben állapítottunk meg óvodáztatási támogatásra való jogosultságot, az év során 74 gyermek vonatkozásában folyósítottuk az ellátást, a jogosultság megszüntetéséről 88 esetben hoztunk határozatot. Az év során 4 kérelmet kellett elutasítanunk.

2.4. Önkormányzati segély

Az önkormányzati segély az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával kialakított jogintézmény, amely e formában és néven 2015. február hó 28. napjáig volt hatályos az Szt. szabályozásában.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény több szakaszában is módosította az Szt.-t. 2015. március hó 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult, az állam és a települési önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. Ezen időponttól az Szt. csak az állam által kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, amely ellátások nyújtása főként a járási hivatalok feladat- és hatáskörébe tartozik.

Az Szt. 2015. március hó 1. napjától hatályos 45. § (3) bekezdése alapján a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Az Szt. 134/E. §-ában foglalt kötelezettségnek eleget téve Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2015. február 28- áig megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

Az önkormányzati segély változatlan néven került szabályozásra, a települési támogatás egyik jogcímenként. Békés Város Önkormányzata a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére önkormányzati segélyt nyújt.

Önkormányzati segélyt gyermek hátrányos helyzete miatt - *körülbelül, mivel az adatok elkülönítve nem gyűjthetők le* - 315 esetben állapítottunk meg, amely összegek többnyire gyógykezeléshez, gyógyszer kiváltásához, szemüveg készítéséhez nyújtottak segítséget. Voltak esetek, amikor a mindennapi megélhetéshez kellett támogatást nyújtani. Ezekben az esetekben az intézkedés azonnali volt.

Összesen 1.197.000 Forint támogatás került kifizetésre ezen a jogcímen, átlagosan 3.800,- Forint jutott egy segélyezett gyermekre elsősorban természetbeni ellátásként. Legtöbb alkalommal 2-4 ezer Forint közötti összeg került kifizetésre, de 1-2 ezer Forintos, illetve 10.000,- Ft-os eset is előfordult. Ez az összeg teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadás.

Az önkormányzati segély kifizetése a 2015. évi költségvetés terhére történt.

2.5. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.5.1. Az önkormányzat a helyben lakos, Békésen iskolában tanulók számára az iskolába járás megkönnyítése érdekében autóbusz helyi járat igénybevételehez, a bérlet megvásárlásához, a diákbérlet árának 100%-át támogatásként biztosítja a tanév időtartamára. 2015. évben havonta - *átlagban* - 320 tanuló részére került megvásárlásra a bérlet, az önkormányzat erre a célra saját erőből a 2015. évi költségvetés terhére 3.729.000,- Forintot biztosított.

2.5.2. Életkezési támogatás nyújtható a gyermek születésekor, amennyiben a szülő vagy törvényes képviselő a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapig Békés városban lakóhellyel rendelkezik, és más önkormányzattól ezen a jogcímen támogatásban nem részesült. A támogatás mértéke gyermekenként 10.000,- Forint volt. A 2015. évben 7 fő részére összesen 70.000,- Forint került kifizetésre az önkormányzat saját költségvetése terhére.

2.5.3. A családok anyagi terhének csökkentése érdekében 2015. szeptember hónapban a Békés városban lakó, Békésen található bölcsődében, óvodában és általános iskolában nevelési vagy tanulói jogviszonyban álló gyermekek nevelési- és tanévkezdési támogatásban részesültek, amely összege a bölcsődés és óvodás gyermekek vonatkozásában 5.000 Forint/fő, a nappali oktatás munkarendje szerint általános iskolai tanulmányokat folytató gyermekek vonatkozásában 10.000 Forint/fő volt.

Nevelési- és tanévkezdési támogatásban 2.132 gyermek részesült, a támogatásra fordított összeg 18.210.000 Forint volt, amely teljes egészében az önkormányzat saját költségvetéséből került finanszírozásra.

2.5.4. Békés Város Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz indulásakor csatlakozott, amit - *mint minden évben* - 2015-ben is megerősített. 2015-ben 98 fő részesült a támogatásban.

2.5.5. Békés városban 2011. január hó 8. napján vette kezdetét a „Hét krajcár” program, amely során - *a nyári szünet kivételével*- természetbeni ellátásként minden szombaton 150 gyermek jut meleg ételhez.

A program indításakor a cél az volt, hogy ne az amúgy is agyonterhelt szociális kasszát szabdaljuk tovább, hanem a társadalmi szolidaritásra építve a közösen tenni akarás felé nyissunk. A rászoruló gyermekek hétvégi élelemhez jutását tűztük feladatul, mert fontosnak tartottuk, hogy a közösség tegyen a legkisebbek közül azokért, akiknek kevesebb jutott.

A program anyagi oldalát szponzorok (cégek, vállalkozók, magánszemélyek, civil szerveződések) biztosítják. Az étel elkészítését a városban működő iskolák, a Polgármesteri Hivatal konyhája, a városban található valamennyi nagyobb konyha és étterem vállalták, hogy -önkéntes munka keretében, kigazdálkodva a szakácsok munkabérét és a főzés energiaköltségét - a program során ellátják a főzés és az ebéd osztásának feladatát.

A program célközönsége a városban működő oktatási intézményektől kapott javaslatok alapján állt össze, illetve a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ segítségét kértük azon rászorulóktól személyéről, ahol nem Békésen állnak tanulói jogviszonyban a gyermekek, tehát a helyi intézményektől javaslat rájuk nem érkezhett.

A „Hét Krajcár” hétvégi gyermekétkeztetési programban minden hétvégén 150 gyermek jut meleg ételhez, ami egyfogásos „klasszikus” főétel. A gyermekek - *családonként* - egy darab, névre szóló ebédjegyet kapnak, amiben értesülnek, hogy az ebédet hol és mikor vehetik át, és vihetik haza.

A szervezésben résztvevők kontrollálják az átvételt, és azt, hogy valós igények mentén haladjon a program. Egy család több időszakban is sorra kerülhetett az év során.

2015-ben 29 hétvégén összesen 4.008 adag étel került kiosztásra. A programot több mint 100 magánszemély és vállalkozó, illetve 20 helyi szervezet segítette munkájával és adományával.

A „Hét krajcár” program a 2016-os évben töretlenül folytatódik.

2.6. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdései alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, az önkormányzat területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt.-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Békés Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-ában rögzített - *2015-ben hatályos megnevezésén* - gyermekjóléti szolgáltatási feladatait 2015-ben is a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosította.

2.6.1. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátását a Gyvt. 41.§ (1) bekezdése értelmében azoknak a gyermekeknek a részére kell megszervezni a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést, akik családban élnek, de akiknek a szülei, nevelői, gondozói, a munkavégzésük, a munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt a napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

2015-ben a gyermekek napközbeni ellátását Békés Város Önkormányzata

- bölcsődében 144 férőhellyel,
- óvodában 475 férőhellyel biztosította.

Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCV. törvény 71.§ (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben a gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és a két további étkezést.

Előzőek értelmében Békés Város Önkormányzata látja el az étkeztetés feladatát a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde, a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és a Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény neveltjei, tanulói tekintetében, illetve a városban kollégiumi ellátásban részesülők tekintetében.

A bölcsődékben, az alacsony életkorú gyermekekre vonatkozó ajánlásoknak megfelelően, helyben történik az ebéd elkészítése.

A gyermekétkeztetés feladatát a Békési Városgondnokság látta el, a főzés a működtetésében lévő, 5630 Békés, József Attila utca 12. szám alatt található főzőkonyhán, illetve a Jantyik utca 21-25. szám alatt található főzőkonyhán történt.

A József Attila u. 12. szám alatt lévő főzőkonyha a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanulóinak, illetve 2015. június hó 30-ig a Hőzső utca 39. szám alatt található főzőkonyhán étkező, a Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény menzát igénylő, középiskolás tanulóinak étkeztetését látta el, illetve a kapacitás kimerítéséig vendégétkeztetés történt. 2015. szeptember hó 1-től a Tisza Kálmán Szakképző Iskola a Gál Ferenc Katolikus Főiskola fenntartásába került, e dátumtól a Békési Városgondnoksággal kötött szolgáltatási szerződés alapján látja el a gyermekétkeztetés feladatait.

A Jantyik utca 21-25. szám alatt lévő főzőkonyhán a Reményhír Intézmény tanulói, a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde óvodai neveltjei, illetve a Békési Tisza Kálmán Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium neveltjei, tanulói részére biztosítottuk az

étkeztetést. 2015. július hó 1-től a Tisza Kálmán Közoktatási Intézményből kivált az előbb jelzett Speciális Szakiskola, akik nem kerültek egyházi fenntartás alá, a KLIK Békéscsabai Tankerületének fenntartásában működnek. A Szánthó Albert utca 10. szám alatt található intézményegységben működtetett tálalókonyha vonatkozásában elmondható, hogy a szolgáltatást igénybevevő gyermekek óvodás kortól középiskolás korig megtalálhatóak az intézményben. A korcsoport szerinti megoszláson belül vannak kollégisták (napi ötszöri étkeztetést igénybevevők), napközisek (napi háromszöri étkeztetést igénybevevők), valamint menzás tanulók.

A Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium működtetésében lévő Németh László Kollégiumban a kollégiumi ellátottak étkeztetését 2015. június hó 30-ig vásárolt élelmezés formájában biztosítottuk.

Az intézményi étkezésben résztvevők számának alakulása a 2014-2015. évben	Étkeztetést igénybe vevők száma (fő)							
	100 % térítési díjat fizetők		50 % térítési díjat fizetők		Ingyenesen étkeztetők		Étkeztetők összesen	
Év	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde	189	150	47	38	187	244	423	432
Bölcsőde	51	45	5	6	28	40	84	91
Óvoda	138	105	42	32	159	204	339	341
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola	230	242	83	101	263	225	576	568
- napközis	160	166	64	82	256	215	480	463
- menzás	70	76	19	19	7	10	96	105
Tisza Kálmán Szakképző Iskola	64	87	154	159	49	61	267	307
Óvoda	5	6	4	4	4	7	13	17
Általános iskola, napközi	1	2	20	16	30	39	51	57
Középiskola, ebből	13	22	53	51	0	0	66	73
- 3 x étkeztetés	3	5	8	5	0	0	11	10
- menza	10	17	47	46	0	0	57	63
Kollégium, ebből	45	57	77	88	15	15	137	160
- 3 x étkeztetés	38	49	50	62	0	0	88	111
- 5 x étkeztetés	7	8	27	26	15	15	48	49
Tisza Kálmán Speciális Szakiskola 2015. 07.01-től	-	2	-	90	-	95	-	187
Óvoda	-	0	-	0	-	17	-	17
Általános iskola, napközi	-	0	-	23	-	47	-	70
Középiskola, ebből	-	0	-	30	-	11	-	41
- 3 x étkeztetés	-	0	-	5	-	8	-	13
- menza	-	0	-	25	-	3	-	28
Kollégium, ebből	-	2	-	37	-	20	-	59
- 3 x étkeztetés	-	0	-	0	-	0	-	0
- 5 x étkeztetés	-	2	-	37	-	20	-	59
Összesen étkeztetők	483	481	284	388	499	625	1.266	1.494

2.6.2. Gyermek átmeneti gondozásának biztosítása

A Gyvt. 45. §-a alapján a gyermekek átmeneti gondozását a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatás miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

Békés Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását az Orosházi Családok Átmeneti Otthonát működtető Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja, abban az esetben, ha a szülő a fenti okokból a gyermeke nevelését a családban nem tudja biztosítani.

2015-ben nem merült fel igény átmeneti gondozás biztosítására.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

E fejezetben a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer áttekintése a jelzőrendszer tagjai által kitöltött kérdőívek anyagának felhasználásával, valamint a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ tapasztalatai, statisztikai adatai alapján készült.

Az intézmény bemutatása

Intézményünk 10 féle szakmai szolgáltatást nyújt. Jelentős részben kistérségi elérhetőséggel, illetve megállapodás alapján.

Személyi feltételek

- 4 fő főállású családgondozó
- 1 fő családgondozó asszisztens
- heti 15 órában pszichológus

A dolgozók szakképzettsége 100 %-os.

Tárgyi feltételek

A technikai feltételek megfelelőek. Minden családgondozó külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek jól kihasználtak, minden családgondozónak van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben. A családlátogatásokat, környezettanulmányok készítését általában kerékpárral oldják meg. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.

Intézményünk a 2015-ös évben is igyekezett a honlapján hasznos információkat megjeleníteni, ami segíti a lakosság minél szélesebb körű elérését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, tájékoztatás biztosítását. Mindössességében elmondható, hogy személyi és tárgyi feltételeiben a szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas.

Szakmai munka értékelése:

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekvédelem rendszerében a személyes gondoskodást nyújtó ellátások egyik alapellátási formája.

A gyermekek védelméről szóló törvény szerint gyermekjóléti szolgáltatás körébe tartozik többek között a gyermek fejlődését biztosító támogatásokkal kapcsolatos tájékoztatás, a családtervezési és az ezzel összefüggő kérdésekkel kapcsolatos tanácsadás, a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, családgondozás és utógondozás biztosítása.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő *speciális szolgáltatás*, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Szolgálat, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a szociális munka módszereivel. Négy területen működik.

1. a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése.
2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése.

4. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, ill. utógondozása.

1. A gyermek családban történő nevelésének elősegítése

- A **gyermeki jogokról és kötelességekről**, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítségét az iskola és az óvoda pedagógiai programjukban is megjelenően vállalta. A tanév elején tájékoztatták a szülőket a lehetséges támogatásokról, és figyelemmel kísérték a hozzájutás folyamatát.
- A pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés **tanácsadáshoz** való hozzájutást segítik a szolgálat munkatársai.
- A **szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása**, segítése, tanácsokkal való ellátása. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a Védőnői Szolgálattal, akik leghamarabb találkoznak a családdal a terhes anya és a csecsemő gondozása során. Szorosan kapcsolódnak az egészségüghöz, de az egészségmegőrzése kapcsán, a gyermekvédelem is döntő tevékenységükben. A várandós kismamák gondozása, egyben együttgondozást is jelenthet, de a családgondozó ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel. Jellemző problémátípusok a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, a felelős családtervezési modell hiánya, lakhatási, megélhetési problémák, olykor az örökbeadási szándék erősítése.
- A **hivatalos ügyek intézésének** segítése / hivatalos kérelmek benyújtásának segítése /
- A szolgálatunk **prevenációs célú feladatokat** is ellát a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulásának megelőzése érdekében - szabadidős programok szervezése által.

A szolgálat szabadidős és prevenációs tevékenysége:

A prevenációs tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonni a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsósorban a családgondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése
 - „csellengés” megszüntetése
 - az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása
 - az értékválság kialakulásának megelőzése
- A húsvét közeledtével megrendezésre került a **Húsvétra készülődés** címmel a kézműves foglalkozások sorozat, melyet a klienskörünkbe tartozó gyermekek részére szerveztünk. 4 héten keresztül minden csütörtökön délután 14-16 óráig kézműves programok várták **20** gyermeket, ahol felkészülhettek az ünnepvárásra, és kisebb ajándékokat készíthettek, melyeket haza is vihetek a gyermekek. Tapasztalatok alapján a hiánypótló - értékközvetítő szolgáltatások a hasznos szabadidő eltöltés mellett erősítik a hagyományörző nemzet tudatot.
 - Az intézményünkben ismét megrendezésre került a **„Fuss a nyárba”** szünidőköszöntő futóverseny immáron **XI. alkalommal**. A program célja elsősorban, hogy felhívjuk a gyermekek és a felnőttek figyelmét a rendszeres sportolásra, az egészséges életmód fontosságára. Másodsorban az intézmény, illetve szolgáltatásai közelebb kerülhessenek az ellátási terület lakosaihoz, a potenciális igénybevevőkhöz, a közösségi szociális munka révén. Összesen **120 regisztrált futó** vett részt a nap folyamán különböző kategóriákban.

Programunkat támogatták a jelzőrendszer tagjai, a díjakat a városi vállalkozók, egyesületek és a polgármesteri hivatal ajánlották fel.

- Intézményünk **2015. június 22-től - 2015. július 31-ig nyári napközis tábort** szervezett 6 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. Idén nyáron is a Békés-Dánfok Üdülőközpontban került megrendezésre, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (6 hét) összesen **napi 30 fő** gyermek felügyeletét biztosítottuk. (ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő **39 gyermek**) Összesen **49 fiú** és **28 lány** vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és **a klienskörbe tartozó gyermekeinket** is bevontuk (**13fő**). A gyermekek napi háromszori étkezésben részesültek. Az utazás diákbréttel történt. A táboroztatásban részt vevő dolgozók a szolgálatunk dolgozói közül kerültek ki. A tábor megvalósítása minden héten 4 fő családgondozó és 2 fő nyári diákmunkás feladata volt, de munkájukat heti szinten 2-3 fő önkéntes, valamint technikai személyzet is segítette. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékra egyaránt legyen lehetőség.

Ebben az évben egy új kezdeményezésre is sor került.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Békés Város Önkormányzatával és a dr. Hepp Ferenc Általános Iskolával kooperálva 2015. június 15.- június 19. között Kortárssegítő tábort valósított meg Békés- Dánfokon 15 fiatal részére. A Kortárssegítő Tábor célja volt olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollcsoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. Az egy hét alatt szakpszichológus, jogász, drogpreeventor, addiktológus, pszichiáter készítette fel a fiatalokat a témában. A visszajelzések alapján utánkövetési szükségletre reagáltak a helyi szervezetek, oktatási intézmények, melynek folytatását tervezzük.

Az alábbi tematikus hetek valósultak meg:

1. hét Kortárs segítő tábor hét
2. hét Kuktanoda hét
3. hét Kenderföldről hozott értékeink hét
4. hét Vizes kaland hét
5. hét Nem mind arany, ami fénylik hét
6. hét Zöld föld felett, kék ég alatt hét
7. hét Mézédés hét.

- Rendszeresen részt vettünk a **KEF munkájában**, ahol ösztönözzük a drogfogyasztást megelőző rendezvények megszervezését, lebonyolítását. A KEF szervezésében tartott jelzőrendszeri – multidiszciplinális team munkában rendszeresen 3 kollégánk vesz részt.
- Szolgálatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő **korrepetálás**. A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségi tárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a

tanulók felkészítését. A nyári időszakban önkéntesek és a Munkaügyi Kirendeltség alkalmazásában álló diákmunkások segítették a gyermekek felkészülését. **2015-ben** összesen **37** gyermek **225 alkalommal** vett részt folyamatosan a foglalkozásokon, és **90 %-uk a visszajelzések alapján eredményesen** teljesített a pótvizsgákon. Fontosnak tartjuk, hogy a klienskörünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.

- Az emberi erőforrások minisztere ez évben is pályázatot hirdetett a települési önkormányzatok részére, központi költségvetési forrás biztosítására ingyenes napi egyszeri meleg étkeztetéshez, rászoruló gyermekek részére (2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény 3. melléklet I. 3. pont). Békés Város Önkormányzata ismételten sikeresen pályázott a nyári gyermekétkeztetésre és saját forrás biztosítása nélkül igényelhetette a támogatást, melynek lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ közreműködött. A program célja, hogy a nyári szünetben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 3 fő családgondozó látta el. Az önkormányzat pályázat útján nyert támogatásból valósította meg a programot. Az étkeztetés **2015. június 22-től - 2015. augusztus 19-ig** terjedő időszakban 44 munkanapon keresztül, napi 400 rászoruló gyermek számára biztosított meleg étkezést. Az idei évben is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére térítésmentesen biztosított napi egyszeri meleg étkeztetést, így **679 fő** vehetett részt a programban. Óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és az óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint klienskörünkből kerültek be a programba. Mivel már több éve van ez a lehetőség, már sokan önként jelentkeztek. Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a jelentkezés sorrendjében történt. Évről-évre két hetes turnusokkal próbáltuk megoldani, hogy mindenki bekerüljön a programba. Az ebédek elkészítésében a Békési Városgondnokság által fenntartott konyhák közreműködtek. Így az első négy hétben a a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola, majd Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyhája főzött. Az ételek elszállítása, minden esetben elvitellel történt. A pályázat egyik feltétele volt, hogy a konyháknak friss alapanyagból kellett ebédet készíteniük. Nem lehetett konzerv vagy hideg étel. A nyersanyagok 30%-át a helyi termelők által megtermelt vagy előállított alapanyagokból kellett biztosítani. A kormány e támogatással arra is törekszik, hogy egészséges táplálékhoz juttassa a gyermekeket, valamint támogassa a helyi vállalkozókat. Az étkeztetésben felhasznált élelmiszer-alapanyagok 30 százalékát őstermelőtől, kistermelőtől, mezőgazdasági tevékenységet folytató mikro vállalkozástól a település megyéjén belül vagy az azzal szomszédos megyéből, (a pályázó székhelyétől légvonalban számítva a településtől számítva 40 km-es körzetéből) szerezték be. Az étkeztetéshez kapcsolódóan szabadidős programot is biztosítottunk a gyermekek számára. A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ szervezésében, idén nyáron is színes programokkal várta a nyári szünetben kikapcsolódni vágyó gyerekeket. Táboraink a Békés Dánfoki Üdülőközpontban kerültek megrendezésre 6 héten keresztül hétfőtől-péntekig, reggel 8-tól 16 óráig.
- **Ligeti Játszóteri foglalkozás** Augusztus hónapban a táborokat követően Az Erzsébet ligetben vártuk az érdeklődő, alkotni és barkácsolni vágyó gyerekeket. 2015. augusztus 3-tól 2015. augusztus 19-ig minden délelőtt 10-12 óráig kézműves foglalkozásokkal, arcfestéssel, csillám tetoválással vártuk a gyerekeket. A foglalkozások célja a hasznos időtöltés, a közösség építés, ahol kreatívan együtt alkottunk és a gyerekek megismerhették egymást. A foglalkozások lehetőséget teremtettek a könnyed kikapcsolódásra, feltöltődésre mely felszabadítja a hétköznapi terhei alól.
- Hagyományként ebben az évben is megvalósítottuk a „**Házhoz megy a Mikulás**”

programunkat, **50 kisgyermek** kapott csomagot, melyek tartalma adományokból tevődött össze. A **Mikulásnap délutáni ünnepség**ünkön **20 kisiskolás** vett részt a Derús Házban. Ahol a gyerekek megmutathatták kézműves ügyességüket. Ezután megvendégtük a résztvevőket, tortával, péksüteménnyel és teával. A város vállalkozói, hasonlóan, mint az előző években, hozzájárultak a hátrányos helyzetű gyermekek ünnepléséhez.

- A karácsony közeledtével **adventi programot** szerveztünk a klienskörünkbe tartozó gyerekeknek. 4 héten át, minden csütörtökön 14 -16 óráig tartalmas kézműves program várta a gyerekeket. Karácsonyfadíszeket, asztali díszeket készítettek, valamint mézes kalácsot díszítettek. Az elkészített munkákat hazavihették a résztvevők.
- Az Önkormányzat által szervezett **Városi karácsonyi ünnepség** előkészítésében és lebonyolításában a szolgálatunk szerepet vállalt az elmúlt esztendőben is. Ezek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel. Városunkban már hagyomány jelleggel minden év decemberében kerül megrendezésre a Városi Karácsony, ahol a rászorulóknak számára tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra, hogy ezzel egy kis meleget vigyünk az otthonokba és élelmiszert juttassunk az asztalokra. Idén **140 ajándékcsoomag** került kiosztásra, melyet a város adományoz a leginkább szűkséget szenvedők részére. Az egyének és családok kiválasztása, valamennyi jelzőrendszer tagjainak véleménye és javaslata alapján történt.
- 2013-ban intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált **Iskolai Közösségi Szolgálat** biztosítására. Ennek keretében 2015-ben **15 fiatal** jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. Bővült az iskolák köre is, egyre több intézménnyel kötünk együttműködési megállapodást közösségi szolgálat teljesítéséhez. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatáraikat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

Az 1997. évi XXXI. Törvény 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az **észlelő és jelző rendszer** működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és (3) bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A 2015-ben is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás” családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Nagyon sokan élnek nehéz anyagi körülmények között, nélkülözésekkel küszködve, mely nehezíti a gyermekek ellátását. Egyre gyakoribbak a gyermekek erőszakos magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkezik. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújt segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező családgondozó.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrség,

gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás a tanárokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések történnek. A Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járás Járási Gyámhivatala dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a gyermekjóléti szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni. 2015-ben a jelzőrendszeri jelzések száma összesen **532** esetben történt. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: közös családlátogatás, írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink **kölcsönösek és eredményesnek mondhatóak**. Vannak intézmények akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2015-ben **2 alkalommal** került sor a „**Találkozások**” című jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal az azonos területen dolgozó szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családgyógyógyók között.

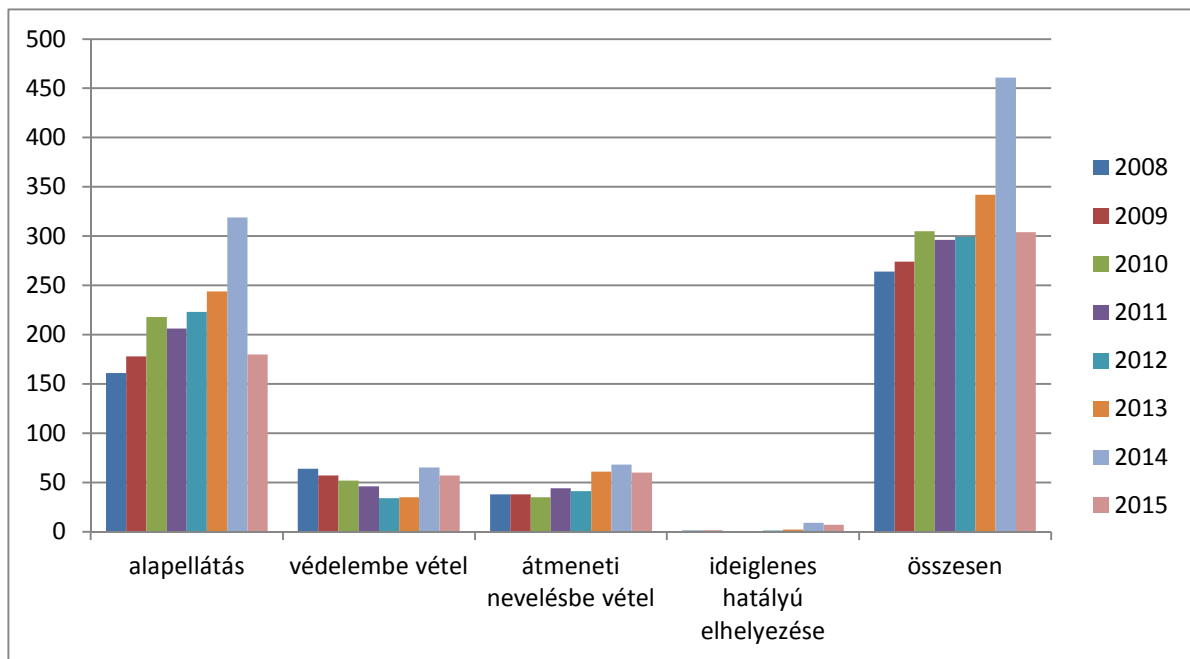
2015-ben ismételten **kiemelt célvizsgálat** volt a **bántalmazásra irányuló jelzések** nyilvántartása és havi jelentése a Gyámhivatal felé.

Szolgálatunkhoz **12 esetben** érkezett bántalmazásra utaló jelzés, mely összesen **20 gyermeket érintett**. A jelzések során **7 fizikai** bántalmazásra utaló jelzés érkezett, a többi esetben lelki-érzelmi bántalmazás történt. **2 esetben** indult rendőrségi eljárás fizikai bántalmazás esetében, valamint minden esetben hatósági eljárás indult (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés vagy családba fogadás). A jelzést tevő adatainak zártan kezelése, minden esetben megvalósult.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdzenénk, szükséges az okok feltárása. Az intézményünk látókörébe lévő összes gyermeket hátrányos helyzetűnek, a védelembe vettek veszélyeztetetteknek soroltuk be.

Létszám adatok

1. ábra A Gyermekjóléti Szolgálat látókörébe kerülő gyermekek létszámadata 2008- 2015. év között

4. A családba való visszahelyezés elősegítése

A gyámhivatal a gyermeket nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani.

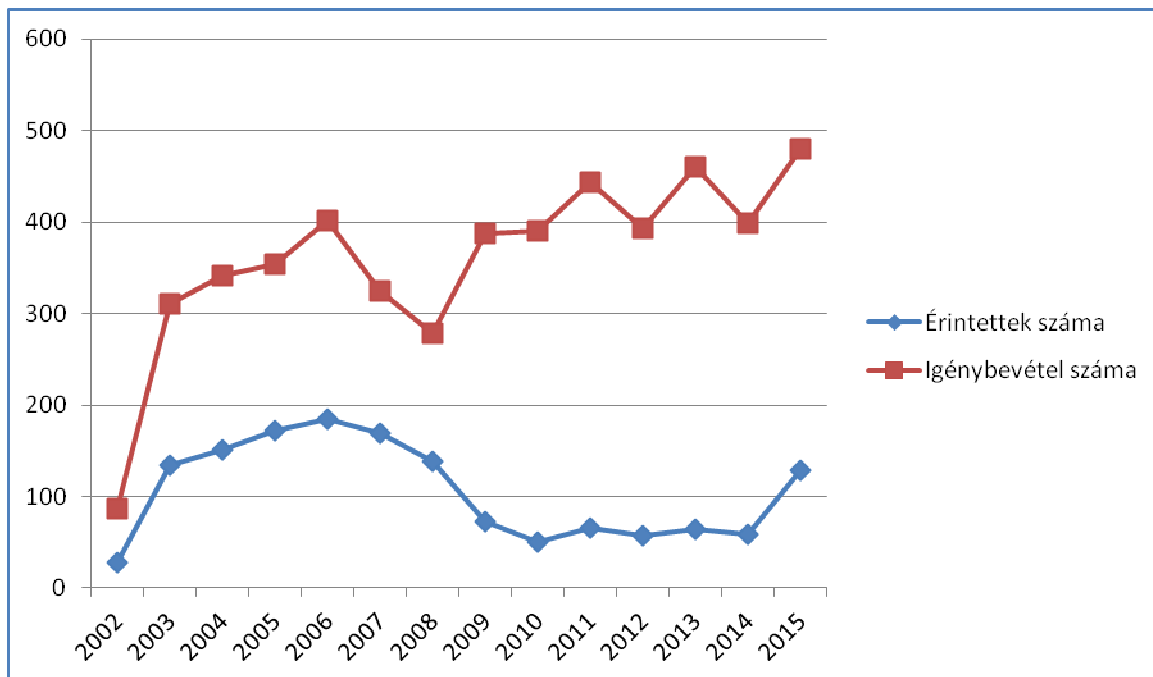
A Gyermekjóléti Szolgálat kötelezettsége a Gyámhatóság felkérésére részt venni a nevelt gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálataiban, az ilyen gyermekek családjának alapellátás keretében történő gondozásában.

2015-ben **60** nevelt gyermek **27 családjával** tartották a kapcsolatot a családgondozók. A gyerekek elhelyezése nevelőszülőknél, lakásotthonokban vagy gyermekotthonokban történik. Családgondozók segítő munkájának elsődleges célja, hogy a szülő, gyermeknevelési körülménye javuljon, képes legyen az alapvető gondozási-nevelési feladatok ellátására. Hangsúlyozzuk a családi kapcsolatok ápolását, hogy ezáltal a gyermek visszakerülhessen vérszerinti családjába.

A tapasztalatunk az, hogy a családok anyagi és egyéb életkörülményei a gyerekek kiemelése után nem változik pozitívan oly módon, hogy a gyerekek haza kerülhessenek. A tapasztalatok alapján, melyet a szakirodalom is alátámaszt, minél hosszabb idő telik el a családból való kiemelésről, annál nehezebb a visszaút.

Bízunk benne, hogy a nevelésbe vételi esetek visszatartó erőként hatnak az itthon maradt, fokozottan veszélyeztetett gyerekek és szüleik számára.

Speciális szolgáltatások

2. ábra Pszichológiai Tanácsadásban részt vettek tendenciózus változása 2002 és 2015 között

A gyermekjóléti szolgálatnál 2002-es évtől működik a *pszichológiai tanácsadás* szolgáltatás. 2015-ben a tanácsadáson részt vettek száma **38 fő**. Összesen: **113 alkalommal** vették igénybe a szolgáltatást. Családsegítés keretében **367 alkalommal 91 fő**. Összesen **480 alkalommal** vettek igénybe pszichológiai szolgáltatást.

A szolgáltatásról egyre többen tudnak. Így egyre többen igényelnek pszichológusi segítséget, ami azzal magyarázható, hogy a nem megfelelő környezeti és a szociális helyzet egyre több pszichés megbetegedést generál, valamint a családon belüli izolálódás az adekvát problémamegoldásra professzionális szakember által nyújtott külső segítségnyújtást igényelnek.

A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, Gyermekjóléti Szolgálat Kliensei, az Átmeneti Szállók lakói, óvodás gyerekek, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.

Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok életvezetési problémák személyiségzavarok.

A segítség módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások

Jogi esetkezelést 24 esetben kezdeményeztünk.

A Gyermekjóléti Szolgálat nem rendelkezik formálisan *kapcsolattartási ügyelettel*, azonban a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, akik Bíróság általi illetve Gyámhatóság által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás meg nem egyezése után végső eshetőségben kérhetik a kapcsolattartás szabályozását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás a családkonzultációhoz hasonlóan leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (este, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2015. évben ez összesen **7 gyermeket érintett, 33 alkalommal**.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül főleg a Támogató Szolgálat tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben 6 fogyatékos gyermeket

juttatunk el fejlesztésre a Napraforgó Gyógypedagógiai Központba, 5 gyermeket a békéscsabai Esély Pedagógiai Központba, valamint 1 gyermeket a helybeli Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény Gyógypedagógiai részlegére szállítottak. Ezen kívül a hozzánk forduló fogyatékos gyermeket nevelő szülőket segítjük orvosi vizsgálatokra eljuttatni / Szeged, Budapest/.

A Gyermekjóléti Szolgálat legnagyobb kihívásai a mélyülő szegénység okozta hátrányok, a gyermekek iskolai tankötelezettség teljesítésének hiánya, a motiválás - ami sokszor egyoldalú, szülői együttműködés híján-, valamint a 16. életévet betöltött fiatalokkal való szociális munka, akik már nem tankötelezettek, és valamilyen oknál fogva az iskolai kudarcok által negatívan befolyásolta az iskolával, a tudással a teljesítménnyel kapcsolatos attitűdjüket. Az alacsony iskolai végzettségű szülők úgy vélekednek, hogy a jó tanulmányi eredmény nem záloga a későbbi boldogulásnak. Ők azok, akik számára a tanulás nem képvisel fontos értéket, igyekeznek az alacsonyabb iskolai fokozatokkal megszerezhető tudást azonnali jutalomra (gyermekük korai anyagi függetlenségére) váltani. Az egylépcsős társadalmi mobilitást feltételező, a sajátjuknál eggyel magasabb iskolafokozat megszerzését szeretnék gyermekeiknek. Az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek esetében ezen problémák gyakran tapasztalhatóak. A 16. életévet betöltött és már az oktatási rendszerben jogviszonnyal nem rendelkező gyermekek a Munkaügyi Kirendeltségnél munkanélküliként nem regisztrálhatnak, semminemű ellátásban nem részesülnek, igényeik azonban egyre magasabbak.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2015-ben a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya a Békési Polgármesteri Hivatalnál a gyámhatósági és gyermekvédelmi területen nem végzett sem átfogó vizsgálatot, sem célvizsgálatot. A felügyeleti szerv felé több alkalommal eseti adatszolgáltatási kötelezettségnek tettünk eleget az elmúlt év során.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központnál a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya 2015. szeptember 16-án vizsgálatot végzett, amely során kiemelten tekintette át a gyermekek bántalmazása kapcsán megtett intézkedéseket. Az ellenőrzés alkalmával hiányosság nem került feltárássra.

Az intézménynél Békés Város Önkormányzatának belső pénzügyi monitoring rendszere hatósági ellenőrzést végzett. A belső ellenőrzés nem tárt fel hiányosságokat.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként való felnőtt életükre.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat a Gyermekjóléti konferencián a jelzőrendszer tagjaival együtt az alábbi területeken lát szükségesnek stratégiai beavatkozást a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

A 2016-os évben stratégiai céljaink a probléma megelőzésére és kezelésére a következő:

- *a gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer, az oktatási- nevelési intézmények és az egészségügyi intézmények közötti szoros kapcsolatot kiépítése a probléma megelőzésére.*
- *az iskolai „lemorzsolódás” megakadályozása, illetve az oktatási rendszerbe való visszajutás segítése, valamint a hátrányos helyzetű és iskolai kudarcoknak kitett tanulók sikeres integrálódásának elősegítése.*
- *a másodlagos szocializációs közegben lévő kiaknázatlan szupportív, edukatív védelmi munició feltárása, kihasználása*

A célok eléréséhez az alábbi feladatokat jelöljük meg:

1. Bűnözés és más devianciák csökkentésére, pozitív viselkedési formák megerősítésére irányuló programok

Cél: a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok, a kortárs csoportok általi káros hatások enyhítése, viktimizáció megelőzése, a folyamatok reverzibilissé tétele.

Feladat:

- A. egyéni esetkezelés
- B. elsődleges szocializációs közeg támogatása multidiszciplinális team által
- C. kortárssegítő csoport helyzetbe hozása
 - Békés városában lévő Kortárssegítő csoport facilitálása,
 - Az agglomerációban a potenciálisan kortárssegítésbe bevonható fiatalok feltérképezése, felkészítő csoport szervezése
- D. Iskolai Közösségi Szolgálat által hasznos szabadidő elfoglaltság biztosítása

Felelős: BVSZSZK Pál Mariann, jelzőrendszeri koordinátor, települési eszményvezetők

Együttműködők: jelzőrendszer tagjai Békés Járásban

Határidő: Békés Városában 2016. június, a békési Járásban 2017. január

2. A tanulók viselkedészavarainak és azok okainak feltárása és kezelése a kompetencia határon belül

Cél: a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő gyermekek megsegítése a nevelési- oktatási intézményekkel közösen

Feladat:

- szakmai továbbképzés, előadás szervezése a témában
- eszmegbeszéléseken, fegyelmi tárgyalásokon való kölcsönös részvétel

- szoros, folyamatos kapcsolattartás az intézmények esetfelelősei között
- fejlesztő foglalkozás, korrepetálás, pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció nyújtása a hatékony problémamegoldás érdekében
- A preventív programokba való bevonása által hasznos szabadidő eltöltés biztosítása
- A Kortárssegítő Csoport indirekt intervenciója általi befolyás elérése a célcsoportban

Felelős: BVSZSZK esetmenedzserei, családsegítői és speciális végzettséggel rendelkező szakemberei, az érintett intézmények

Együttműködők: Kortárs csoport, jelzőrendszer tagjai

Határidő: előadás 2016. október első hete, a továbbiakban folyamatos

3. Egészségmegőrző és szabadidős programok szervezése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ hagyományainak megfelelően

Cél: a család gyermekközpontú támogatóerejének növelése, másfajta értékrend elsajátítása, másság elfogadása, tolerancia erősítése, kortárs és egyéb segítő kapcsolatok kiépítése

Feladat:

- 3.1. „Fuss a nyárba” családi futónap szervezése lebonyolítása
- 3.2. Nyári napközi igénybevétele a gyermekek hasznos szabadidő felhasználására
- 3.3. Húsvét illetve Adventi programsorozat igénybevétele

Felelős: BVSZSZK esetmenedzserei, családsegítői

Együttműködők: városi intézmények és a lakosság

Határidő (3.1.): 2016. június

Határidő (3.2.): 2016. júniustól augusztusig

Határidő (3.3.): 2016. március illetve 2016. december

4. Egyéb szolgáltatások nyújtása a gyermekvédelem biztosítása érdekében

Cél: speciális módszerek alkalmazásával a munka hatékonyságának növelése

Feladat:

- tájékoztatás, információnyújtás a gyermekek után járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról
- a gyermekek nyári ingyenes étkeztetésének megszervezése
- korrepetálás a pótvizsgára készülőknek
- pszichológiai tanácsadás
- speciális készség és képességfejlesztés, tanácsadás
- családkonzultáció
- mediáció

Felelős: BVSZSZK speciális végzettséggel rendelkező munkatársai

Együttműködők: a rászorulóknak

Határidő: folyamatos

Békés Város Képviselő-testülete a 265/2003. (XII. 18.) számú határozatával fogadta el Békés Város Bűnmegelőzési Konceptióját. A határozat értelmében évente kerül meghatározásra a koncepció alapján megfogalmazott tárgyévi Bűnmegelőzési Program.

A koncepcióban a gyermek- és ifjúságvédelem területének kiemelt része a prevenció. A DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, Aids) programot a Békési Rendőrkapitányság a helyi Polgárőrséggel közösen, folyamatosan végezte. Tájékoztató, ismertető tevékenységük során az általános és középiskolákban tartottak előadásokat.

Továbbra is megfigyelhető - az alkoholfogyasztás mellett - a kábítószer-fogyasztással kapcsolatba hozható bűnelkövetővé válás. Az előző évek tapasztalatai, szakemberek véleményei továbbra is érvényesek, miszerint az áldozatvédelem, áldozattá válás megelőzése mellett továbbra is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a drogokkal kapcsolatos bűnelkövetővé válás megakadályozására. 2009-ben újjászerveződött a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melynek munkáját a Mentálhigiénés Egyesület koordinálja, szervezi kiválóan.

A Békés Város Jegyzője és a Békési Rendőrkapitányság által 2008 áprilisában aláírt együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatban jött létre. Fontos eleme az együttműködésnek, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos információkat mindkét intézmény a lehető leghamarabb eljuttassa a hatáskörrel rendelkező szervhez a megfelelő lépések megtétele érdekében, a lehető leggyorsabb beavatkozás végett.

A bűnmegelőzési program kitér az áldozatvédelmi szociálpolitika területére, ahol az információk átadására és a tájékoztatás szükségességére helyezi a hangsúlyt.

„AZ ISKOLA RENDŐRE” program az általános iskolai oktatásra épül, elősegítve a rendőrség által a gyermekek felé irányuló bűn-és baleset-megelőzési tevékenységet. A kijelölt „iskolarendőr” folyamatosan kapcsolatban áll az oktatási intézmények vezetőivel.

A bűnmegelőzés területén megfogalmazott, gyermekeket, városi ifjúságot megcélzó akciók, programok elősegítették a gyermekvédelmi munka hatékonyságát az elmúlt időszakban is.

A szabálysértés és a bűncselekmény elkövetése általában a fiatalkorúakra jellemző, de sajnos a gyermekkorúak körében is előfordul. Bár a kutatások azt mutatják, hogy nem egyértelműen a serdülőkor pszichológiai problémái vezetnek a bűncselekmények elkövetéséhez, mégis meghatározó szerepet játszik a fiatalkori bűnelkövetés kialakulásában, hiszen felerősítheti a fiatalkorúban a negatív környezeti hatásokra (akár családban, akár a baráti társaságban) való érzékenyebb reagálást.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kiterjedt jelzőrendszeri kapcsolata, illetve az ember és lakosságközeli szolgáltatásai kapcsán a gyermek és fiatalkorúk - anonimitásukat kérve – tájékoztatják a családgondozókat a legális illetve dizájner drogok városon belüli előfordulásáról. A jelenség tabuként való kezelése ellenére (mind felhasználó, mind terjesztő tekintetében) nyílt titokként van jelen a legális illetve dizájner droghasználat a közoktatási intézményekben, illetve a város egyes szegregátumaiban.

Figyelmet érdemel az a megállapítás, hogy az egyszülős családok, illetve több gyermeket nevelő családok gyermekei követnek el szabálysértést és bűncselekményt. Megállapítható, hogy 2014-ben a szabálysértések száma jelentősen csökkent. Ennek valószínűsíthetően az az oka, hogy a tankötelezettség 16 életévre csökkent, így ezen fiatalok kikerültek a szabálysértést elkövetők köréből.

A legjellemzőbb elkövetési formák a lopás, a garázdaság, a csoportos garázdaság és a köztisztasági szabálysértések. A fiatalkorúaknál a lopás van jelen legnagyobb számban, melynél az ok feltehetően a vágy és a lehetőségek közti szakadék. Amihez nem tudnak hozzájutni, de vágnak rá, alkalmi lopásokkal szerzik meg, melyek fő színterei az áruházak, a bevásárló központok és az iskola.

2013.		Gyermekek száma (fő)			
		Nem volt gondozásban	Alapellátásban gondozták	Védelemben vétel keretében gondozták	Összesen
Szabálysértés elkövetése	Gyermekekori	25	19	4	48
	Fiatalkori	14	15	7	36
	Összesen	39	34	11	84
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekekori	0	3	1	4
	Fiatalkori	0	2	2	4
	Összesen	0	5	3	8
Összesen		39	39	14	92

2014.		Gyermekek száma (fő)			
		Nem volt gondozásban	Alapellátásban gondozták	Védelemben vétel keretében gondozták	Összesen
Szabálysértés elkövetése	Gyermekekori	9	12	1	22
	Fiatalkori	4	1	3	8
	Összesen	13	13	4	30
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekekori	0	0	2	2
	Fiatalkori	1	1	0	2
	Összesen	1	1	2	4
Összesen		14	14	6	34

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

Városunkban 124 civil szervezet működik. Igyekszünk kapcsolatot létesíteni közülük azokkal, amelyek tevékenysége a gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltésének előmozdításához segítséget nyújthat.

A Mentálhigiénés Egyesület által működtetett Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkája nagy segítséget nyújt a kábítószer és alkoholfogyasztás visszaszorításában. Ennek érdekében fontos, hogy a szabadidő helyes eltöltésére vonatkozóan a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programok kerüljenek megszervezésre.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén kiemelten fontos a prevenció. A DADA programot a Városi Rendőrkapitánysággal és a helyi Polgárőrséggel közösen folytatni szükséges.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ vállalja az iskolai, védőnői és kortárs szinteken szerveződő programok koordinálását.

A 2015-ös év értékeléseként megállapítható, hogy az önkormányzat mindent megtett a gyermekek jólétének biztosításáért, a törvényes feltételeket betartva igyekezett maximálisan a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezni a hétköznapi nem könnyű, de megtisztelő feladatát.

Müller Péter író szerint a tanítás csak információt tölt a fejekbe, de a nevelés: növel. Nem mennyiséget ad, hanem minőséget. Segít egy rózsának igazi rózsává válni, és egy gyereknek megtalálni és kibontani önmagát.

Békés, 2016. május 11.

Tárnok Lászlóné
jegyző